

Socialdepartementet

103 33 Stockholm

Administrativa sanktioner i socialförsäkringen (Ds 2025:8)

(S2025/00568)

Sammanfattning

Med hänsyn till dagens omfattande välfärdsbrottslighet, som riskerar att underminera såväl välfärdssystemet som rättsstatens grundvalar, ställer sig Försäkringskassan positiv till administrativa sanktioner i form av sanktionsavgift och avstängning samt att åtgärderna, i en första fas, införs på socialförsäkringens område.

Försäkringskassan instämmer i att ett system med administrativa sanktioner blir mer rättssäkert och kostnadseffektivt om reglerna utformas utifrån respektive välfärdssystem.

Försäkringskassan delar utredningens uppfattning om att förslagen skickar en tydlig signal om en skarpare syn på regelöverträdelser. Åtgärderna har potential att kunna utgöra effektiva verktyg för att motverka felaktiga utbetalningar, minska missbruk av och öka förtroendet för socialförsäkringssystemet.

Myndigheten ser också positivt på och vill betona vikten av utredningens förslag om att det tillsätts en särskild utredning som ser över frågan om en generell bidragsspärr som hindrar utbetalningar från samtliga välfärdssystem.

Försäkringskassan har några synpunkter utifrån att myndigheten ser att förslagen i nuvarande utformning riskerar att leda till att nödvändiga och tänkta effekter uteblir eller åtminstone blir begränsade. Synpunkterna gäller följande områden.

- Försäkringskassan ifrågasätter den bedömning som utredningen har landat i beträffande avstängningens straffrättsliga karaktär och förbudet mot dubbelbestraffning. Det är mycket viktigt att den grova brottslighet som blir aktuell för ett straffrättsligt förfarande inte exkluderas från möjligheten till avstängning. Försäkringskassan saknar generellt resonemang i promemorian som tillfredsställande belyser frågan om dubbla förfaranden när det gäller straffrättsliga åtgärder i förhållande till beslut om avstängning.
- Försäkringskassan önskar ytterligare ledning i fråga om de oskälighetsbedömningar som ska göras för sanktionsavgiften respektive avstängningen. Den typ av omständigheter som utredningen anger ska beaktas i oskälighetsbedömningarna aktualiseras regelmässigt inom många av de förmåner som Försäkringskassan hanterar. Försäkringskassan ser en risk för att bedömningarna blir utredningskrävande samt att sanktionsmöjligheterna får begränsad effekt inom många förmåner.

I övrigt lämnar Försäkringskassan ett antal synpunkter där myndigheten efterfrågar förtydliganden eller justeringar i syfte att undvika tillämpningsproblem och i största

möjliga mån skapa förutsättningar för en effektiv och ändamålsenlig hantering. Synpunkterna kan i huvudsak sammanfattas enligt följande.

Sanktionsavgift:

- Det är av stor vikt att lagstiftaren tydliggör att slutavstämningar inom bostadsbidrag inte omfattas av de föreslagna reglerna om sanktionsavgift.
- Det framgår inte hur solidariska återkrav ska hanteras när det gäller sanktionsavgifter och om sanktionsavgifter ska kunna riktas mot dödsbon.
- Det är otydligt hur preskriptionsbestämmelserna ska tillämpas i fråga om regelbundna utbetalningar under längre perioder där den enskilde löpande åläggs uppgifts- eller anmälningsskyldighet. Det är även svårt att bedöma när en anmälningsskyldighet har uppkommit och därmed från vilken tidpunkt preskriptionsfristen ska börja löpa. Dessa synpunkter gäller även avstängningar.
- Den borte gräns som ska gälla för när det ska vara möjligt att verkställa en sanktionsavgift bör regleras på samma sätt som för fordran på återbetalning.

Avstängning:

- Det finns otydligheter avseende förutsättningarna för avstängning. Det handlar exempelvis om hur begreppet *förmån* ska avgränsas och hur ansökningar under avstängningstiden ska hanteras.
- Den föreslagna längden på avstängningen är för kort för att kunna utgöra ett kraftfullt verktyg även mot den grova brottsligheten. Det behövs även mer vägledande beskrivning av de överväganden som ska göras när avstängningens längd ska bestämmas.
- Regler om samordning av förmåner kan leda till att kompensatoriska effekter uppstår vid avstängningsbeslut. Detta genom att en annan förmån, än den avstängningen avser, kan betalas ut med ett högre belopp till följd av beslutet.
- Det är otydligt vad som menas med att beslut om avstängning bör handläggas gemensamt och fattas i samband med beslut om återbetalning och sanktionsavgift.

Övrigt:

- Bestämmelsen om att anmäla misstanke om andra brott än grovt bidragsbrott när det finns särskilda skäl bör inte ses som en undantagsbestämmelse med restriktiv tolkning.
- Ikraftträdandedatumet för det statliga tandvårdsstödet bör vara senare än den 1 juli 2026.

När det gäller ekonomiska konsekvenser för myndigheten vidhåller Försäkringskassan de beräkningar som redovisades den 3 mars i år i svar på regeringsuppdraget *Uppdrag att planera för administrativa sanktioner i socialförsäkringen (S2024/02241)*.

1 Författningsförslag

1.1 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

108 a kap. Sanktionsavgift

Försäkringskassan instämmer i att betalning ska göras till Försäkringskassan oavsett om sanktionsavgiften har beslutats av Försäkringskassan eller Pensionsmyndigheten såsom framgår av föreslagna 14 §. I de fall Försäkringskassan har lämnat krav för indrivning till Kronofogdemyndigheten ska dock betalning göras dit och inte till Försäkringskassan. Det kan därför övervägas om ett förtydligande som tar sikte på indrivningsförfaranden behöver göras i anslutning till detta lagrum.

2 Inledning

2.2 Utgångspunkter för förslagen

2.2.1 Administrativa sanktioner i socialförsäkringen och Europakonventionen

Utredningen drar slutsatsen att de administrativa sanktioner som föreslås, det vill säga såväl sanktionsavgift som avstängning, är att jämställa med straff i Europakonventionens mening. Det innebär, enligt utredningen, att en enskild inte ska kunna bli föremål för en prövning av både en administrativ sanktion och ett straffrättsligt förfarande.

Försäkringskassan ställer sig tveksam till den bedömning som utredningen har landat i när det gäller avstängningens straffrättsliga karaktär och förbudet mot dubbelbestraffning. Det framgår att utredningen anser att ett beslut om avstängning främst syftar till att skydda det allmänna och socialförsäkringen mot risken för felaktiga utbetalningar av den aktuella förmånen och inte till att straffa den enskilde. Försäkringskassan ser även att avstängningsförfarandet, utöver att skydda allmänna medel, har till syfte att skydda förtroendet för det allmänna och socialförsäkringssystemet. Enligt Försäkringskassan talar dessa bakomliggande intressen för att det bör vara möjligt och kanske även rimligt att göra en annan bedömning av avstängningens karaktär som straff.

Vid bedömningen av om parallella förfaranden är förenligt med Europakonventionen kan jämförelser göras med vad som gäller på arbetslöshetsförsäkringens område och för återkallelse av körkort.

En enskild som medvetet eller av grov vårdslöshet har lämnat oriktiga uppgifter eller underlåtit att anmäla ändrade förhållanden kan fränkännas rätten till ersättning från arbetslöshetsförsäkringen eller uteslutas som medlem i arbetslöshetskassan. Förutsättningarna är alltså liknande de som nu föreslås gälla för avstängning inom socialförsäkringen. Regeringen har bedömt att det inte strider mot Europakonventionens förbud mot dubbelbestraffning att döma ut straff för bidragsbrott när den enskilde tidigare uteslutits som medlem ur en arbetslöshetskassa eller fränkänts rätt till ersättning, trots att väsentligen samma omständigheter läggs till grund för de båda bedömningarna.¹

När det gäller återkallelse av körkort har i praxis konstaterats att återkallelsen utgör straff i Europakonventionens mening, men att systemet med återkallelse och föregående brottmålsprocess inte strider mot förbudet mot dubbelbestraffning. Härvid har bland annat beaktats att europarätten tillåter att ett brott kan leda till att olika sanktioner påförs av skilda myndigheter och domstolar om detta är förutsatt i lagstiftningen.²

Försäkringskassan vill poängtera att möjligheten att stänga av individer från en förmån är ett viktigt verktyg när det kommer till att bekämpa den grövre bidragsbrottsligheten. Det vore orimligt och oproportionerligt om de personer som begår de grövsta brotten, och som därmed blir föremål för anmälan och straffrättsligt förfarande, inte kan drabbas av avstängning, medan de som begår mindre allvarliga förseelser löper den risken.

Skulle utredningens bedömning trots allt kvarstå och avsikten alltså är att en enskild inte ska kunna bli föremål för både en administrativ avstängning och ett straffrättsligt förfarande, så behövs ytterligare analys och bedömning av hur de olika förfarandena

¹ Se proposition 2012/13:12 s. 48 f. och SOU 2020:37 s. 464 f.

² RÅ 2000 ref. 65

förhåller sig till varandra och hur nödvändig information ska utbytas mellan myndigheter för att undvika dubbla förfaranden. Det bör även övervägas om åklagare ska ha möjlighet att föra talan om avstängning i domstol. Försäkringskassan återkommer till dessa frågor i avsnitt 3.3 och 6.3.

2.2.2 Ett system med administrativa sanktioner motsvarande bidragsbrottslagens tillämpningsområde bör inte införas

Försäkringskassan instämmer i bedömningen att ett system med administrativa sanktioner blir mer kostnadseffektivt och rättssäkert om det utgår från och samordnas med den lagstiftning som styr de underliggande stöden och förmånerna. Hanteringen underlättas för både myndigheten och enskilda om regleringen knyter an till redan befintliga regelverk och ärendehantering inom myndigheten.

Försäkringskassan är också positiv till och vill betona vikten av att det tillsätts en särskild utredning som ser över frågan om en generell bidragsspärr som hindrar utbetalningar från samtliga välfärdssystem och som inte är begränsad till att vara en reaktion på endast bidragsbrott. Ett omfattande välfärdsmissbruk och utnyttjande av bidragssystemen har blivit en central del i den grova och organiserade brottslighetens ekonomi. Därför är det nödvändigt att den förmånstagare som medvetet missbrukar rätten till ersättning inte bara tillfälligt utesluts från delar av systemet, utan också helt kan diskvalificeras från att få skattefinansierade ersättningar när det är motiverat.

2.3.2 Från bidragsbrott till administrativ sanktionsavgift – en sanktionsväxling

Utredningen beskriver hur införandet av en sanktionsavgift innebär en sanktionsväxling från straffrättslig påföljd till administrativ sanktion för gärningar som motsvarar bidragsbrott. Avstängningsförfarandet är dock, enligt utredningen, inte en del av denna sanktionsväxling. Samtidigt är utredningens ståndpunkt att avstängningen är att likställa med ett straff. Utifrån den ståndpunkten bör även avstängningsförfarandets förhållande till sanktionsväxlingen och det straffrättsliga spåret klargöras. Logiken i systemet riskerar annars att bli haltande (se även avsnitt 3.3).

3 Administrativa sanktioner i socialförsäkringen

3.2 Sanktionsavgift

3.2.1 Förutsättningar för sanktionsavgift

Utredningens förslag innebär att sanktionsavgift ska beslutas inte bara vid återbetalning enligt 108 kap. 2 § socialförsäkringsbalken (SFB), utan även vid återbetalning till följd av strikt återbetalningsansvar. Som exempel på sådan strikt återbetalningsskyldighet nämns underhållsstöd och bostadsbidrag enligt 108 kap. 8 och 9 §§ SFB. Förslagets utformning innebär att bestämmelsen om sanktionsavgift även träffar återbetalning vid slutavstämning av bostadsbidrag (98 kap. 6 § och 108 kap. 9 § SFB). Försäkringskassan har uppfattat att detta inte varit utredningens avsikt.

Beslut om återbetalning vid slutavstämning av bostadsbidrag utgör drygt hälften av Försäkringskassans totala antal återkrav.³ Det stora antalet återkrav är en naturlig följd av att förmånen bygger på att ersättning betalas ut baserat på preliminära uppskattningar som sedan korrigeras vid slutavstämningen. Hanteringen är helt automatiserad. Eftersom återbetalning efter slutavstämning är en del i förmånens konstruktion är en prövning av sanktionsavgift i de situationerna inte rimlig varken ur ett handläggningsperspektiv eller ur den enskildes perspektiv.

³ Se Försäkringskassans årsredovisning för år 2024, s. 160.

Utredningen om bostadsbidrag och underhållsstöd – minskad skuldsättning och ökad träffsäkerhet (BUMS) har föreslagit en ny konstruktion av bostadsbidraget där ersättningen grundas på månatliga inkomstuppgifter i arbetsdeklarationer från Skatteverket.⁴ En sådan ordning skulle kraftigt minska behovet av slutavstämningar och därmed antalet återkrav. För en mindre grupp individer, som har inkomster som inte framgår av arbetsgivardeklarationer, kommer dock slutavstämningar fortfarande vara nödvändiga och risken för återkrav stor. Om återkravet riskerar att kombineras med en sanktionsavgift skulle det innebära en särbehandling av den gruppen. Det kommer därför, även efter ett införande av förslagen i BUMS, vara viktigt att slutavstämningar inom bostadsbidrag inte träffas av reglerna om sanktionsavgift.

Det bör framhållas att i situationer där bostadsbidrag har betalats ut felaktigt för att den enskilde på ett klandervärt sätt lämnat oriktiga uppskattningar av sin inkomst kommer frågan om återkrav att kunna prövas enligt 108 kap. 2 § SFB. I sådana situationer kan alltså sanktionsavgift aktualiseras även om den strikta återbetalningsskyldigheten som följer av slutavstämningarna undantas.

Med hänsyn till det anförda är det av stor vikt att det i lagtexten tydliggörs att slutavstämningar inom bostadsbidrag inte omfattas av de föreslagna reglerna om sanktionsavgift.

Samma resonemang och behov av tydliggörande gör sig i huvudsak gällande även beträffande sjukersättning som ska betalas tillbaka enligt 37 kap. 14 § och 108 kap. 9 § SFB, även om det i de fallen rör sig om ett förhållandevis litet antal återkrav per år och konsekvenserna för handläggningen därmed inte blir lika stora som vid slutavstämning av bostadsbidrag.

Uppgifter som lämnas av ombud, gode män, förvaltare och vårdnadshavare

I promemorian anges att återkrav inte riktas mot gode män eller förvaltare och att de därmed inte heller kan bli föremål för en sanktionsavgift. Enligt 108 kap. 9 a § SFB får Försäkringskassan dock ställa återkrav mot en ställföreträdare om det är hen som tagit emot ersättningen. Även om situationen inte är vanlig, så bör en annan formulering övervägas i det fortsatta arbetet.

3.2.3 Samordning med förfarandet för återbetalning

Försäkringskassan efterfrågar ett resonemang om hur solidariska återkrav ska hanteras i fråga om påförande av sanktionsavgift. För det fall en sanktionsavgift ska kunna påföras enskilda genom solidariskt betalningsansvar bör det framgå.

Försäkringskassan saknar även resonemang om det ska vara möjligt att rikta sanktionsavgifter mot dödsbon. Myndigheten ställer sig tveksam till en sådan möjlighet, dels mot bakgrund av sanktionsavgiftens straffrättsliga karaktär, dels med hänsyn till potentiella delgivningssvårigheter.

3.2.5 Nedsättning av sanktionsavgift

Förslagen i promemorian innebär att Försäkringskassan förutsätts göra bedömningar utifrån vagt formulerade ramar i fråga om när en sanktionsavgift är oskälig och bör sättas ned. Detta kan leda till tillämpningssvårigheter och bristande förutsebarhet för den enskilde. Problematiken blir särskilt framträdande eftersom flera av de omständigheter som föreslås kunna utgöra skäl för nedsättning aktualiseras regelmässigt inom flera av de förmåner som Försäkringskassan administrerar. Eftersom Försäkringskassan på eget initiativ ska beakta sådant som talar för nedsättning, kommer det i praktiken även innebära ett omfattande utredningsarbete för myndigheten.

⁴ Se betänkandet Träffsäkert – Införande av månadsuppgifter i bostadsbidraget och underhållsstödet, SOU 2021:101.

Flera förmåner har ett naturligt samband med den enskildes hälsa eller andra liknande förhållanden som påverkar hens handlingsförmåga. Exempelvis har många personer med ersättning från Försäkringskassan en diagnos som ger någon form av kognitiv nedsättning som påverkar förmågan att ta till sig och lämna korrekt information.

Många personer med ersättning från Försäkringskassan är också föräldrar med en svagare ekonomisk situation. Därför kommer frågan om en sanktionsavgift riskerar att påverka den enskildes ekonomi så att det går ut över ett barn att aktualiseras i många fall.

Det konstateras också i promemorian att en sanktionsavgift kan framstå som oskäligt hög när återkravet, på grund av omständigheter som ligger utanför den enskildes påverkan, har blivit mycket stort. Så anges kunna bli fallet i förmåner som den enskilde får genom ett beslut som gäller tills vidare. Det är otydligt hur myndigheten ska bedöma vad som är ett "mycket stort återkrav". Fråga uppkommer om myndigheten i den bedömningen ska beakta storleken på förmånsersättningen och ta hänsyn till om återkravet riktas mot en juridisk person som har andra ekonomiska förutsättningar än enskilda individer. Assistansersättningen är till exempel uppbyggd så att den ofta innebär utbetalningar av sammanlagt stora belopp utan regelbundna uppföljningar, vilket väcker frågan om sanktionsavgifter knutna till assistansersättningen regelmässigt ska anses oskäligt höga och leda till nedsättning.

Det kan alltså förväntas uppkomma flera svåra avvägningar och behov av omfattande utredning kopplat till oskälighetsbedömningen i många, om inte majoriteten, av ärenden om sanktionsavgift. Det finns också en risk att sanktionsmöjligheten urvattnas om nedsättning aktualiseras i merparten av ärendena. Risker för en sanktionsavgift måste vara reell och tydlig för att avgiften ska få avsedd effekt.

3.2.7 Preskription

Inom flera förmåner som Försäkringskassan hanterar betalas ersättning ut regelbundet under längre perioder. Under den tiden har den enskilde en löpande skyldighet att lämna uppgifter eller anmäla ändrade förhållanden. Detta bör förtydligas i förhållande till preskriptionstiden i det fortsatta lagstiftningsarbetet. Den föreslagna preskriptionsbestämmelsen kan annars tolkas som att preskription inträder i samtliga ärenden där skyldigheten att lämna den aktuella uppgiften eller anmäla det aktuella ändrade förhållandet uppkom *för första gången* för mer än fem år sedan.

Det bör också framhållas att det många gånger kan vara svårt att bedöma exakt när ett förhållande ändrades på ett sådant sätt att det påverkar rätten till ersättning, det vill säga när en anmälningsskyldighet uppkom. Det blir ofta ett konstaterande om att den uppkom i vart fall vid en viss tidpunkt, till exempel när ett läkarintyg utfärdades. Det hade varit värdefullt med ett resonemang kring detta i författningskommentaren till bestämmelsen.

Försäkringskassan vill också göra lagstiftaren uppmärksam på att den föreslagna preskriptionsbestämmelsen innebär att det kan uppstå situationer där det har gått mer än fem år sedan den oriktiga uppgiften lämnades och att preskription alltså inträtt, trots att utbetalningar baserat på den oriktiga uppgiften fortsatt under en längre tid därefter.

3.3 Förbud mot dubbla förfaranden

Synpunkterna i detta avsnitt har bäring även på förslagen i promemorians avsnitt 4.3 och 6.2.

Försäkringskassan saknar resonemang i promemorian som tillfredsställande belyser frågan om dubbla förfaranden när det gäller straffrättsliga åtgärder i förhållande till beslut om avstängning.

Som anförts i avsnitt 2.2.1 är Försäkringskassan tveksam till om avstängning bör ses som straff i Europakonventionens mening och anser snarare att det finns omständigheter och skäl som talar för motsatsen. Utredningen har dock landat i att både en sanktionsavgift och en avstängning är att betrakta som straff i Europakonventionens mening, och att det innebär att en enskild inte ska kunna bli föremål för både en prövning av om en administrativ sanktion ska påföras och en prövning av om en straffrättslig påföljd ska utdömas. De förslag till konkreta bestämmelser som sedan presenteras för att undvika dubbla förfaranden rör dock enbart sanktionsavgiftens förhållande till det straffrättsliga förfarandet. Det gäller såväl förslagen i avsnitt 3.3.2 och 3.3.3, om hinder för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten att besluta om sanktionsavgift i vissa situationer, som motsvarande förslag i avsnitt 6.2 om en spärregel för åklagaren. Även förslagen om underrättelseskyldighet i avsnitt 7 träffar endast sanktionsavgiften.

När det gäller spärregeln för åklagaren skriver utredningen att den föreslagna regeln inte omfattar beslut om avstängning därför att möjligheten till avstängning inte är en del av den tänkta sanktionsväxlingen för överträdelse som orsakar felaktiga utbetalningar. Samtidigt framhåller utredningen att förbudet mot dubbla förfaranden gäller även utan någon uttrycklig bestämmelse om att ett avstängningsbeslut utgör hinder för åklagare att vidta åtgärder i en brottmålsprocess.

Försäkringskassan anser att utredningens något motsägelsefulla skrivningar i detta avseende, samt det faktum att de regler som föreslås för att hindra dubbla förfaranden inte träffar avstängningen, innebär att utredningens ställningstagande i frågan om dubbelbestraffning i relation till avstängningsförfarandet blir otydligt. Det är också oklart hur förbudet mot dubbelbestraffning i praktiken ska kunna upprätthållas i förhållande till avstängningen. Det framgår till exempel inte hur Försäkringskassan ska få kännedom om att en förundersökning som rör samma oriktighet har inletts på initiativ av någon annan eller att en redan inledd förundersökning läggs ner.

3.4 Verkställighet av sanktionsavgift

3.4.6 När en sanktionsavgift faller bort

I fråga om den bortre gräns som ska gälla för när det ska vara möjligt att verkställa en sanktionsavgift bedömer utredningen att regleringen om sanktionsavgift i socialförsäkringen bör överensstämma med vad som gäller för sanktionsavgifter på andra områden. Det föreslås därför att ett beslut om sanktionsavgift ska falla bort till den del beslutet inte har verkställts inom fem år från att det fick laga kraft.

Förslaget innebär att regleringen kommer att skilja sig åt från det som gäller för fordran på återbetalning. Försäkringskassans återkrav preskriberas som huvudregel fem år efter utgången av det kalenderår då fordran förföll till betalning (3 § lagen [1982:188] om preskription av skattefordringar m.m.). Samma regler bör gälla för fordran på sanktionsavgift. Försäkringskassan anser att det är viktigare att det finns en likformighet i regleringen av återkrav och sanktionsavgift än att de föreslagna reglerna överensstämmer med vad som gäller för sanktionsavgifter på andra områden. Alla skillnader i hanteringen av återkrav respektive sanktionsavgift tillför ytterligare komplexitet till handläggningen. Förslaget i promemorian innebär dessutom att det uppkommer frågor om hur Försäkringskassan ska hantera situationer där delgivning är svårt eller helt enkelt inte möjligt. I praktiken skulle det kunna innebära att myndigheten tvingas lägga ner mycket resurser på delgivningsåtgärder och att beslut om sanktionsavgift aldrig faller bort i de situationer där delgivning, trots omfattande delgivningsåtgärder, inte är möjlig.

3.5 Avstängning från en förmån i socialförsäkringsbalken (SFB)

3.5.2 Förutsättningar för avstängning

Innebörden av en avstängning

Utredningen skriver att ett beslut om avstängning ska avse en specifik förmån. Någon ledning i hur begreppet förmån ska avgränsas ges dock inte. Det bör vara tydligt hur långt effekten av ett avstängningsbeslut sträcker sig.

Den definition av begreppet *förmån* som framgår av 2 kap. 11 SFB ger inte tillräcklig ledning i sammanhanget. Inte heller uppräknningen av vad som utgör en *bosättningsbaserad* (5 kap. 9 § SFB), *arbetsbaserad* (6 kap. 6 § SFB) respektive *övrig* (7 kap. SFB) förmån är tillräckligt klargörande. Gränsdragningsproblemet kan illustreras genom följande exempel, som dock inte är uttömmande. Sjukersättning och aktivitetsersättning består av garantiersättning och inkomstrelaterad ersättning (33 kap. 3 § SFB). Garantiersättningen räknas som en bosättningsbaserad förmån och den inkomstrelaterade ersättningen som en arbetsbaserad förmån. Aktivitetsersättning kan också beviljas vid förlängd skolgång (33 kap. 8 § SFB). Statligt personskadeskydd klassas enligt 7 kap. 1 § SFB som en "övrig förmån" samtidigt som det finns bestämmelser i 43 kap. 7–10 §§ SFB som anger att begreppet omfattar flera olika typer av förmåner.

Försäkringskassan efterfrågar därför ett förtydligande resonemang om hur begreppet förmån ska förhålla sig till utredningens förslag.

Försäkringskassan har också synpunkter på det som utredningen skriver om att en avstängning innebär att en ansökan om ersättning ska avslås om den enskilde ansöker om ersättning under avstängningstiden. Formuleringen "under avstängningstiden" kan medföra oklarheter i den praktiska tillämpningen i vissa hänseenden. Det gäller exempelvis förmåner där det finns bestämmelser om att ersättning kan beviljas för retroaktiv tid, det vill säga för tid före ansökan. Försäkringskassan antar att en ansökan om ersättning som avser tid då ett avstängningsbeslut har varit gällande ska kunna avslås oavsett när den försäkrade ansöker om ersättningen. Utredningens formuleringar skulle dock kunna tolkas som att det är möjligt att för den försäkrade vänta ut tiden för avstängningen för att sedan ansöka om retroaktiv ersättning för tid när beslutet om avstängning gällde. Det är också otydligt hur Försäkringskassan ska hantera ansökningar som delvis avser tid när avstängning gäller och om det ska vara möjligt att under avstängningstiden bevilja ersättning för tid före eller efter avstängningen.

I fråga om avstängningens omfattning önskar Försäkringskassan även överväganden i fråga om hur en avstängning påverkar rätten att överlåta eller avstå dagar till förmån för annan.

En avstängning förutsätter medvetenhet eller grov vårdslöshet

Enligt utredningen ska möjligheten att stänga av en enskild från en förmån ses som ett verktyg för att agera mot enskilda som återkommande eller på ett särskilt allvarligt sätt bryter mot reglerna för socialförsäkringen. Det är oklart om skrivningen innebär något ytterligare krav på förslagenhet än det som kommer till uttryck i föreslagen lagtext, det vill säga krav på medvetet eller grovt vårdslöst agerande. Skrivningen bör av den anledningen ses över.

Utredningen skriver även att den enskildes tidigare agerande kan få betydelse för frågan om avstängning. Försäkringskassan önskar ett resonemang kring hur lång tidsperiod det är rimligt att beakta.

En avstängning får inte vara oskälig

I fråga om bedömningen av om en avstängning ska anses oskälig önskar Försäkringskassan större ledning. Förslagen och skrivningarna i promemorian lämnar ett stort bedömningsutrymme med följden att det blir oklart vad Försäkringskassan förväntas utreda och ta ställning till. De riskerar också att leda till att möjligheten till avstängning får en mycket begränsad genomslagskraft inom flera förmåner. På samma sätt som vid bedömningen av nedsättning av sanktionsavgiften är problematiken kopplad till att den typ av omständigheter som ska beaktas i oskälighetsbedömningen aktualiseras regelmässigt inom många av de förmåner som Försäkringskassan hanterar.

Som exempel på en situation där en avstängning är oskälig anges att avstängningen skulle medföra stora svårigheter för den enskilde att försörja sig och beslutet inte kan förväntas leda till annat än att den enskilde blir hänvisad till ekonomiskt bistånd. Flera av de ersättningar som Försäkringskassan beslutar om syftar till att ersätta förlorad inkomst. Avseende exempelvis sjukpenning, som inte sällan ersätter förlorad inkomst under längre perioder, skulle ett beslut om avstängning i många fall innebära stora svårigheter för den enskilde att försörja sig på annat sätt än genom ekonomiskt bistånd, åtminstone när hen saknar arbetsförmåga i viss omfattning. Om den enskilde å andra sidan har en arbetsförmåga och skulle kunna försörja sig utan ersättningen, så har hen normalt inte rätt till sjukpenning och en avstängning blir då i det närmaste verkningslös. Med en sådan tillämpning av oskälighetsrekvisitet som nu föreslås finns det alltså en risk att sjukpenning, och andra förmåner som syftar till att täcka inkomstförlust, i praktiken exkluderas från möjligheten till avstängning i andra situationer än när rätt till förmånen saknas. Det finns också en risk för att det kommer krävas omfattande utredningsåtgärder från Försäkringskassans sida för att kunna avgöra om den enskilde kommer att behöva försörja sig genom ekonomiskt bistånd. Detta eftersom rätten till ekonomiskt bistånd kan påverkas av till exempel den enskildes aktieinnehav, kapitalvaror och eventuella partners och barns tillgångar.

I utredningen anges även att en avstängning inte bör uppfylla kravet på proportionalitet om ett sådant beslut skulle kunna leda till att en enskild inte får den hjälp som hen behöver för att klara sin dagliga livsföring. Som exempel nämns assistansersättning. Detta leder till frågan om avsikten är att ett beslut om avstängning från exempelvis assistansersättning i princip alltid ska anses oskäligt om den enskilde i och för sig uppfyller förutsättningarna för förmånen, men till exempel har överdrivit sitt hjälpbehov. Försäkringskassan önskar att lagstiftaren förtydligar avsikten i detta avseende och belyser eventuellt utrymme för myndigheten att beakta om hjälpbehovet kan tillgodoses på annat sätt. Om ett beslut om avstängning i praktiken endast ska kunna aktualiseras i situationer där personen överhuvudtaget inte har rätt till förmånen, så innebär det att avstängningsverktyget även i detta avseende blir i det närmaste verkningslöst.

Försäkringskassan önskar också ytterligare resonemang i frågan om hur avstängningar ska förhålla sig till barnrättsperspektivet. Grundtanken i promemorian är att en avstängning som regel är oskälig om den gäller en förmån som avser att tillgodose ett specifikt behov hos ett barn, till exempel i vissa ärenden rörande omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning. Samtidigt görs inga undantag från avstängningsmöjligheten för sådana förmåner, utan en prövning ska, som Försäkringskassan förstår det, göras i varje enskilt fall. Försäkringskassan önskar vägledning om när det är skäligt med avstängning i sådana situationer. Även här uppkommer frågan om avsikten är att avstängning endast ska vara möjlig när rätt till ersättningen helt saknas.

Det finns även förmåner som inte direkt syftar till att tillgodose barns behov, men som i egenskap av inkomstersättning har stor inverkan på ekonomin hos föräldrar och därmed i förlängningen även på deras förutsättningar att tillgodose sina barns behov. Så är det

till exempel med sjukpenning. Det är oklart hur denna indirekta påverkan på barn ska beaktas i oskälighetsbedömningen.

De angivna situationerna tydliggör att tillämpningen av oskälighetsrekvisitet kommer få stor betydelse för förslagets genomslagskraft. Det kan ifrågasättas om syftet med avstängningsmöjligheten, det vill säga att skydda det allmänna och socialförsäkringen mot risken för felaktiga utbetalningar, kommer att uppnås om oskälighetsprövningen i praktiken medför att flera förmåner undantas från möjligheten till avstängning i andra fall än när rätt till ersättning helt saknas.

Ytterligare en viktig aspekt i sammanhanget är att Försäkringskassan måste ha de utredningsbefogenheter som krävs för att kunna utreda och ta ställning till oskäligheten. Detta aktualiseras inte minst när det gäller utredning av ekonomiska förhållanden i form av uppgifter om tillgångar, kostnader, utgifter, skulder för den försäkrade och eventuell partner. Försäkringskassan vill därför i detta sammanhang betona vikten av att de utökade utredningsbefogenheter som föreslås i lagrådsremissen *Bättre verktyg för kontroll – uppgiftsinhämtning inom socialförsäkringen och ekonomiskt bistånd* (2025) kommer på plats.

3.5.3 En avstängning ska avse en viss tid

I fråga om längden på avstängningen vill Försäkringskassan först och främst knyta an till det som anförts i avsnitt 2.2.1 om avstängningens förhållande till det straffrättsliga spåret och förbudet mot dubbelbestraffning. Det är enligt Försäkringskassan viktigt att även de som begår grova bidragsbrott och alltså riskerar åtal kan bli aktuella för avstängning. Med den utgångspunkten anser Försäkringskassan att den föreslagna längden på avstängningen är för kort för att kunna utgöra ett tillräckligt kraftfullt verktyg och att regelverket måste utformas så att en beslutad avstängning inte konsumeras av tiden för ett utdömt fängelsestraff.

Vidare kan konstateras att utredningen anger att en avstängning ska gälla omedelbart. Mot bakgrund av detta får det förmodas att en avstängning kan börja och upphöra mitt i en månad, det vill säga att förslaget inte avser kalendermånader. Det kan skapa problem för förmåner som betalas ut månadsvis. Om en avstängning börjar gälla eller upphör mitt i en månad uppkommer fråga om ersättning ska betalas ut helt, delvis eller inte alls för den aktuella månaden. Försäkringskassan önskar förtydligande i detta avseende.

Försäkringskassan önskar slutligen även tydligare och mer vägledande uttalanden i fråga om de avvägningar som ska göras vid bestämmande av längden på avstängningen.

3.5.4 En avstängning kan leda till att en enskild inte har rätt till andra förmåner

Det framgår av promemorian att ett beslut om avstängning kan innebära att en enskild inte heller har rätt till andra förmåner som lämnas som en följd av rätt till den förmån som beslutet om avstängning avser. Det framgår dock inte vad som gäller när den förmånen ska samordnas med annan förmån. I sådana situationer kan kompensatoriska effekter uppstå genom att den andra förmånen betalas ut med ett högre belopp. Ett exempel på detta är livränta som samordnas med sjukersättning eller aktivitetsersättning. Livränta ska minskas om en försäkrad, med anledning av den inkomstförlust som föranlett livräntan, samtidigt har rätt till sjukersättning eller aktivitetsersättning. Om rätten till sjukersättning eller aktivitetsersättning upphör finns det inte längre någon ersättning att samordna livräntan med. Det innebär att livräntan kompensatoriskt betalas ut med ett högre belopp. På liknande sätt påverkas bostadstillägg av avstängning från exempelvis bostadsbidrag eller sjukpenning. Det finns alltså en risk att en avstängning inte får avsedd effekt i sådana situationer.

3.5.6 En avstängning ska i vissa situationer inte längre gälla

För att ett avstängningsförfarande ska kunna generera effektivitetsvinster i Försäkringskassans ärendehandläggning är det nödvändigt med automatiserade beslutsprocesser för enskilda som ansöker om förmåner som de är avstängda från. Det förutsätter att det inte krävs manuell hantering och bedömning, utan att ett beslut om avstängning faktiskt utgör en förmånsspecifik spärr som leder till att en ansökan inte behöver prövas. I promemorian anges dock att det ankommer på Försäkringskassan att vid varje ny ansökan under en avstängningstid uppmärksamma om det framkommer sådana omständigheter i ansökan som ger skäl att närmare utreda om det finns skäl att ändra beslutet om avstängning. Detta ställningstagande talar för att det kommer krävas manuella bedömnings- och utredningsmoment i samtliga ärenden, vilket kommer tynga ner processen och riskerar att göra den ineffektiv. Det kommer också innebära högre kostnader för myndigheten om varje ansökan om en förmån behöver prövas, trots att den enskilde är avstängd från förmånen i fråga. I syfte att bättre främja en automatiserad hantering kan det övervägas en reglering genom vilken det ankommer på den enskilde, att i särskild ordning, begära att beslutet om avstängning inte längre ska gälla inför nya ansökningar under avstängningstiden.

Försäkringskassan efterfrågar ett förtydligande av hur ett beslut enligt 110 kap. 62 § SFB om att en avstängning inte längre ska gälla förhåller sig till ett beslut om avstängning. Det är oklart om ett beslut enligt bestämmelsen ska anses vara ett ändringsbeslut som ersätter avstängningsbeslutet eller om det ska anses vara ett verkställighetsbeslut som hindrar att avstängningsbeslutet verkställs. I det senare fallet kvarstår avstängningsbeslutet, men är inte längre verkställbart. Detta kan få betydelse i en situation då omständigheterna som föranledde beslutet enligt 110 kap. 62 § SFB upphör innan den tidsperiod som motsvarar avstängningsbeslutets giltighetstid har löpt ut. Om ett beslut enligt 110 kap. 62 § SFB utgör ett ändringsbeslut kvarstår rätten till den aktuella förmånen, eftersom det i grunden inte finns något avstängningsbeslut att återuppta verkställigheten av. Om beslutet istället utgör ett beslut om hinder mot verkställighet, så väcks frågan om avstängningsbeslutet återigen bör kunna verkställas. Detta utifrån att de omständigheter som ursprungligen utgjorde hinder mot verkställighet inte längre finns kvar.

Försäkringskassan noterar att det i aktuellt avsnitt i promemorian står att Försäkringskassan har en skyldighet att besluta att en avstängning inte längre ska gälla i vissa situationer. Utifrån hur föreslagen bestämmelse i 110 kap. 62 § SFB och lagkommentaren är utformad utgår Försäkringskassan dock från att regleringen är avsedd att vara fakultativ, det vill säga att Försäkringskassan *får* besluta att ett avstängningsbeslut inte längre ska gälla. Om detta är avsikten bör det tydliggöras.

3.5.7 En avstängning bör samordnas med återkrav och sanktionsavgift

Ett beslut om avstängning bör enligt utredningen handläggas gemensamt och fattas i samband med beslut om återbetalning och sanktionsavgift när det finns förutsättningar för det. Ett skäl till detta uppges vara att undvika förfaranden som strider mot dubbelbestraffningsförbudet. Det beskrivs inte närmare i promemorian vad som avses med att frågan om avstängning ska handläggas gemensamt och beslutas i samband med återbetalning och sanktionsavgift. Skrivningarna kan dock uppfattas som att beslut om avstängning måste fattas av samma handläggande enhet inom Försäkringskassan, vilket myndigheten ifrågasätter. Givet Försäkringskassans organisatoriska utformning kommer olika delar av myndigheten att hantera beslut om avstängning respektive sanktionsavgift.

3.5.8 Preskription

De synpunkter som Försäkringskassan har lämnat om preskription i avsnitt 3.2.7 gäller även för avstängning.

3.5.9 Avstängning och sjukpenninggrundande inkomst

Utredningen konstaterar att de konsekvenser som en sänkt eller förlorad SGI skulle kunna innebära för en enskild eller tredje part bör kunna beaktas inom ramen för den skälighetsbedömning som ska göras innan den enskilde stängs av från en förmån. Det är dock ofta komplicerat att förutse när sådana konsekvenser för den enskilde träder in. Det finns olika vägar att gå för den som vill skydda sin SGI och det är svårt för Försäkringskassan att bedöma vad den enskilde vid varje givet tillfälle kommer att göra i det hänseendet. Enligt Försäkringskassan bör det därför i det fortsatta lagstiftningsarbetet framhållas att det finns situationer där hänsyn till konsekvenser av förlorad SGI varken kan eller bör beaktas i skälighetsbedömningen inför en avstängning.

4 Administrativ sanktionsavgift i det statliga tandvårdsstödet

Försäkringskassan instämmer i förslaget om att sanktionsavgifter ska införas även inom det statliga tandvårdsstödet. När det gäller den närmare regleringen har myndigheten följande synpunkter.

4.2 Sanktionsavgift

4.2.1 Förutsättningar för sanktionsavgift

Försäkringskassans service- och utredningsansvar

Enligt utredningen innebär Försäkringskassans utredningsansvar att det automatiserade ansökningsförfarandet ska utformas så att det underlättar för vårdgivarna att göra rätt när de ansöker om ersättning och ge dem förutsättningar att lämna in fullständiga ansökningar. Om systemet brister i det avseendet är det, enligt utredningen, att likställa med att Försäkringskassan har brustit i sin utredningsskyldighet, vilket innebär att ett oriktigt underlag inte omedelbart kan medföra att vårdgivaren påförs en sanktionsavgift.

Försäkringskassan instämmer i att systemet givetvis måste möjliggöra för vårdgivarna att lämna de uppgifter som krävs och att det inte heller får vara missvisande i förhållande till vilka uppgifter som behöver lämnas. Utredningens skrivningar kan dock förstås som att Försäkringskassans utredningsansvar innebär högre krav på att utforma systemet så att det underlättar för vårdgivarna att göra rätt, till exempel genom att bygga in regelmotorer som på olika sätt omöjliggör felaktiga inrapporteringar. Eftersom det ligger ett stort ansvar på vårdgivare i egenskap av näringsidkare att göra rätt och ta reda på vilka uppgifter som ska lämnas – något som även utredningen betonar – utgår Försäkringskassan från att skrivningarna inte ska förstås på det sättet. Det vore önskvärt att det förtydligas.

4.2.6 Preskription

Inom det statliga tandvårdsstödet utreder Försäkringskassan endast i undantagsfall vårdgivarens rätt till ersättning före utbetalning. Det är i huvudsak först vid eventuell efterhandskontroll som Försäkringskassan begär in underlag som rör undersökning eller behandling av patienten. Handläggningen inom det statliga tandvårdsstödet är automatiserad. Därför behöver vårdgivaren inte lämna in sådant underlag vid ansökan om ersättning, men ska göra det när Försäkringskassan kräver det (se 3 kap. 2 § lagen om statligt tandvårdsstöd [STL] och SOU 2007:19 s. 363). Det är mot denna bakgrund inte självklart när en skyldighet att lämna uppgifter ska anses uppkomma. Det bör förtydligas om skyldigheten ska anses uppkomma när ansökan lämnas in elektroniskt eller i samband med efterhandskontrollen.

5 Ändringar i bidragsbrottslagen

5.2 Begränsning av anmälningsskyldigheten

Misstanke om andra bidragsbrott får anmälas om det finns särskilda skäl

Försäkringskassan ser positivt på möjligheten att anmäla misstanke om andra brott än grovt bidragsbrott. Det är dock viktigt att bestämmelsen om särskilda skäl inte tolkas restriktivt. För det fall en sådan tolkning är oförenlig med rekvisitetet särskilda skäl bör man överväga en omformulering av rekvisitetet.

6 Möjlighet för åklagaren att yrka administrativ sanktionsavgift

6.3 Möjlighet för åklagaren att yrka administrativ sanktionsavgift

Om utredningens slutsats när det gäller avstängningens förhållande till förbudet mot dubbelbestraffning kvarstår i det fortsatta lagstiftningsarbetet och om det i sin tur innebär att det inte kommer finnas möjlighet för Försäkringskassan att besluta om avstängning parallellt med ett straffrättsligt förfarande, så bör det övervägas om åklagare ska ges möjlighet att föra talan även om avstängning. Utan en sådan möjlighet kommer avstängning inte aktualiseras för den bidragsbrottslighet som blir föremål för en brottmålsprocess. En sådan ordning vore olycklig och det kan ifrågasättas om det har varit utredningens avsikt.

7 Underrättelseskyldighet i mål om bidragsbrott

7.1 Underrättelseskyldighet för Polismyndigheten och åklagare

Informationsutbyte i övrigt

Utredningen förklarar att det kommer vara nödvändigt med informationsutbyte mellan myndigheter utöver den underrättelseskyldighet för Polismyndigheten och Åklagarmyndigheten som föreslås genom den nya förordningen. I förtydligande syfte vore det önskvärt om det framgick med vilket stöd Försäkringskassan förutsätts lämna sådan information.

De föreslagna reglerna om underrättelseskyldighet träffar endast sanktionsavgiften. Samtidigt konstaterar utredningen att även ett beslut om avstängning är att anse som ett straff i Europakonventionens mening och att ett beslut om avstängning hindrar en brottmålsprocess om samma överträdelse och vice versa. För att en sådan ordning ska kunna fungera tillfredsställande anser Försäkringskassan att det behövs motsvarande regler om underrättelseskyldighet även beträffande avstängning. Överväganden om detta saknas dock i promemorian.

10 Ikraftträdande och övergångsbestämmelser

10.1 Ikraftträdande

För närvarande pågår inom Försäkringskassan ett omfattande utvecklingsarbete av det statliga tandvårdsstödet till följd av reformerna om tiotandvård och ökad kontroll över tandvårdssektorn i kombination med pågående plattformsbyte. Försäkringskassan har ytterst begränsade möjligheter att genomföra ytterligare utvecklingsarbete på kort och medellång sikt. Myndigheten har därför tidigare fört fram till utredningen att ikraftträdandedatumet för det statliga tandvårdsstödet bör vara senare än den 1 juli 2026. Denna ståndpunkt gäller fortfarande.

11 Konsekvenser

11.4 Ekonomiska och administrativa konsekvenser

11.4.2 Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten

Försäkringskassan noterar att de kostnadsuppskattningar som redovisas i promemorian inte överensstämmer med de beräkningar som myndigheten redovisade den 3 mars i år i svar på regeringsuppdraget *Uppdrag att planera för administrativa sanktioner i socialförsäkringen (S2024/02241)*. Myndigheten vidhåller de beräkningar som presenteras i rapporten.

Som framgår av rapporten är beräkningarna förenade med vissa angivna avgränsningar som Försäkringskassan vill belysa även i detta sammanhang. Det innebär bland annat att myndigheten inte har analyserat hur omfattande de avskräckande effekterna kan tänkas bli, vilket betyder att gjorda beräkningar inte inkluderar framtida minskningar av oriktigt uppgiftslämnande och icke fullgjord anmälningsskyldighet. Myndigheten har inte heller bedömt hur handläggningen av förmåner i övrigt kan komma att påverkas, till exempel om antalet onödiga anmälningar om ändrade förhållanden kan komma att öka. Därtill möjliggör det nya regelverket för Försäkringskassan att använda uppgifter om att en enskild har fått beslut om administrativ sanktion som underlag för att ta fram riskprofiler och göra urval till kontroller. Kostnader för att utveckla sådana riskprofiler ingår inte i de beräknade kostnaderna. När det gäller beslut om avstängning utgår beräkningarna från att ansökningar från personer som är avstängda från förmånen inte kommer att behöva prövas, när ansökan avser avstängningstiden.

Vad gäller antalet beslut om avstängningar vill Försäkringskassan särskilt betona att utredningens resonemang om oskälighetsrekvisitet medför en stor osäkerhet i fråga om vilket genomslag avstängningsmöjligheten kommer att få i praktiken. Försäkringskassan har i sina beräkningar utgått från att oskälighetsrekvisitet inte ska innebära att avstängningsförfarandet blir ett verktyg med allt för restriktiv tillämpning där bedömningar i fråga om oskälighet i praktiken leder till att beslut om avstängning inom vissa förmåner endast aktualiseras i situationer där den enskilde överhuvudtaget inte har rätt till förmånen (se synpunkter i avsnitt 3.5.2).

Försäkringskassan vill även understryka att slutavstämningar inom bostadsbidrag inte omfattas av de beräkningar som myndigheten har presenterat i rapporten. Utredning av sanktionsavgift till följd av återkrav efter slutavstämning skulle medföra en markant ökning av de uppskattade kostnaderna för reformen, dels utifrån att det rör så stora ärendemängder, dels utifrån att det skulle omöjliggöra en automatiserad hantering.

11.4.7 Övriga förvaltningsmyndigheter

För att säkerställa att särskilt utsatta grupper, som är i behov av fysiska möten för att kunna tillvarata sin rätt, inte ska drabbas onödigt hårt av administrativa sanktioner är det viktigt att servicekontoren får de förutsättningar som behövs för att möta ökade behov av service som uppkommer till följd av förslagen.

12 Författningskommentar

12.1 Förslaget till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

108 a kap. 3 §

Av förslagen i promemorian framgår att en sanktionsavgift ska kunna påföras såväl en fysisk som en juridisk person, till exempel en assistansanordnare. Den som anordnar assistansen ska lämna uppgifter till Försäkringskassan, bland annat i form av tidsredovisning för utförd assistans. I den föreslagna bestämmelsen i 108 a kap. 3 § 3 SFB står det att en uppgift inte ska anses oriktig om den inte har lämnats i syfte att ligga till grund för myndighetens beslut om den förmån som kravet på återbetalning avser. Försäkringskassan anser att det är oklart om uppgifter som lämnas i en tidredovisning ska anses ha lämnats i syfte att ligga till grund för beslutet. Myndigheten föreslår därför ett förtydligande i lagkommentaren om att inte bara uppgifter som lämnats inför beslut om rätt till förmånen, utan även uppgifter som lämnats i samband med utbetalning, ska anses ha lämnats i syfte att ligga till grund för myndighetens beslut om den förmån som återkravet avser.

12.2 Förslaget till lag om ändring i lagen (2008:145) om statligt tandvårdsstöd

5 kap. 1 §

Enligt förslag till 5 kap. 1 § andra stycket andra strecksatsen STL krävs att den felaktiga utbetalningen omfattas av ett beslut om återbetalning av ersättning enligt 4 kap. 2 § STL som avser vårdgivaren. Försäkringskassan utgår från att bestämmelsen är tillämplig även när myndigheten med stöd av 4 kap. 2 § andra meningen STL har räknat av beloppet från en annan fordran som vårdgivaren har på ersättning enligt lagen. För att undvika osäkerhet i tillämpningen vore det dock önskvärt om det förtydligades i författningskommentaren.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektör Nils Öberg i närvaro av rättschef Ingrid Utne samt rättsliga experter Charlotte Törnblom Karlberg och Anna Pochill, de senare som föredragande.

Nils Öberg

Charlotte Törnblom Karlberg och Anna Pochill